

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1963/2022
23.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Споменке Зарић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Остојин, адвокат из из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура Железнице Србије“ Београд, чији је пуномоћник Светлана Стојковић Обрадовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 681/22 од 09.03.2022. године, у седници одржаној 23.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 681/22 од 09.03.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ: пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 681/22 од 09.03.2022. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 737/2021 од 16.12.2021. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца за обавезивање туженог да му за период од 01.05.2018. године до 24.05.2018. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада 7.569,85 динара са законском затезном каматом од 16.06.2018. године до исплате и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора 2.420,70 динара са законском затезном каматом од 16.06.2018. године до исплате и **ОДБИЈА** захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог поступка у износу од 29.400,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом пресуда Основног суда у Зрењанину П1 737/2021 од 16.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану за период од 01.05.2018. године до 24.05.2018. године исплати износ од 7.569,85 динара са законском затезном каматом од 16.06.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.05.2018. године до 24.05.2018. године, износ од 2.420,70 динара са законском затезном каматом од 16.06.2018. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да

тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 47.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 681/22 од 09.03.2022. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног и предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе у погледу примене Колективног уговора за акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд („Службени гласник Железнице Србије“, бр. 27 од 24.05.2018. године), на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код „Железнице Србије“ АД, правног претходника туженог, да би након статусне промене издвајање уз оснивање „Железнице Србије“ АД наставио да ради код туженог на основу закљученог Анекса уговора о раду од 28.08.2015. године. Тужени је тужиоцу накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора обрачунао и исплатио у складу са чланом 94. и 95. Колективног уговора за акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд од 24.05.2018. године (који је ступио на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику“ „Железнице Србије“ осим одредби које се односе на обрачун и исплату зараде и других примања запослених, по ком се исти примењује почев од исплате зараде за месец март 2018. године). Накнада трошкова за исхрану у току рада тужиоцу у периоду од 01.05.2018. године до 24.05.2018. године, обрачуната применом параметара из ранијих колективних уговора туженог, умањена за извршене исплате од стране туженог, износи укупно 7.569,85 динара, а накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, за исти период, обрачуната применом параметара из ранијих колективних уговора туженог износи укупно 2.420,70 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да се висина предметних накнада за спорни период не може утврдити применом Колективног уговора туженог из 2018. године, јер је Уставом Републике Србије, у члану 197., између осталог, забрањено повратно дејство општих аката. Због тога су туженог обавезали да тужиоцу исплати разлику за оба вида накнаде, са припадајућом каматом, применом параметара за обрачун из ранијег колективног уговора.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора. Висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу (став 2).

Колективни уговор за акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд („Службени гласник Железница Србије“ бр. 27 од 24.05.2018. године) у одредби члана 94. и 95. прописује накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, тако што, сходно одредби члана 153. тај Колективни уговор ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Железнице Србије“, а његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених примењују се почев од зараде за март 2018. године.

На основу одредбе члана 105. став 3. Закона о раду, под зарадом у смислу става 1. тог члана, сматрају се сва примања из радног односа, осим примања из члана 14., члана 42. став 3. тачке 4. и 5., члана 118. тачке 1. до 4., члана 119., члана 120. став 1. и члана 158. тог Закона. У члану 118. истог Закона, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора предвиђена је у тачкама 5. и 6.

Одредбом члана 45. тачка 5. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/07... 103/15) прописано је да Уставни суд одлуком утврђује да колективни уговор није у сагласности са Уставом и законом.

У конкретном случају, тужиоцу је накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.05.2018. године до 24.05.2018. године исплаћена на основу Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године, који је предвидео да се његове одредбе односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених почев од зараде за март 2018. године. Пошто се под зарадом сматра како исхрана у току рада, тако и регрес за коришћење годишњег одмора, следи да је тужени као послодавац, испунио своју законску обавезу према тужиоцу, као запосленом, па тужилац неосновано тражи исплату разлике између тих износа и износа који би му припадали на основу претходног Колективног уговора који је био у примени код правног претходника туженог. Повратно дејство Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године не може бити предмет оцене у овом поступку, у смислу одредбе члана 197. Устава Републике Србије, пошто је општа нормативна контрола прописа и општих аката у надлежности Уставног суда, а тужилац свој тужбени захтев у овој парници није засновао на чињеници да је Уставни суд, одлуком, утврдио неуставност одредбе члана 153. тог Колективног уговора.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2., 153. став 1. и 154. став 2. Закона о парничном поступку, припадају трошкови целог поступка. Износ накнаде ових трошкова одмерен је према опредељеном захтеву туженог и то: на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије од 18.000,00 динара према важећој Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“, бр. 37/21 од 14.04.2021. године) и на име судских такси и то: за жалбу 1.900,00 динара, за ревизију од 3.800,00 динара и за одлуку по ревизији 5.700,00 динара, према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ бр. 28/94, 53/95...95/18).

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић